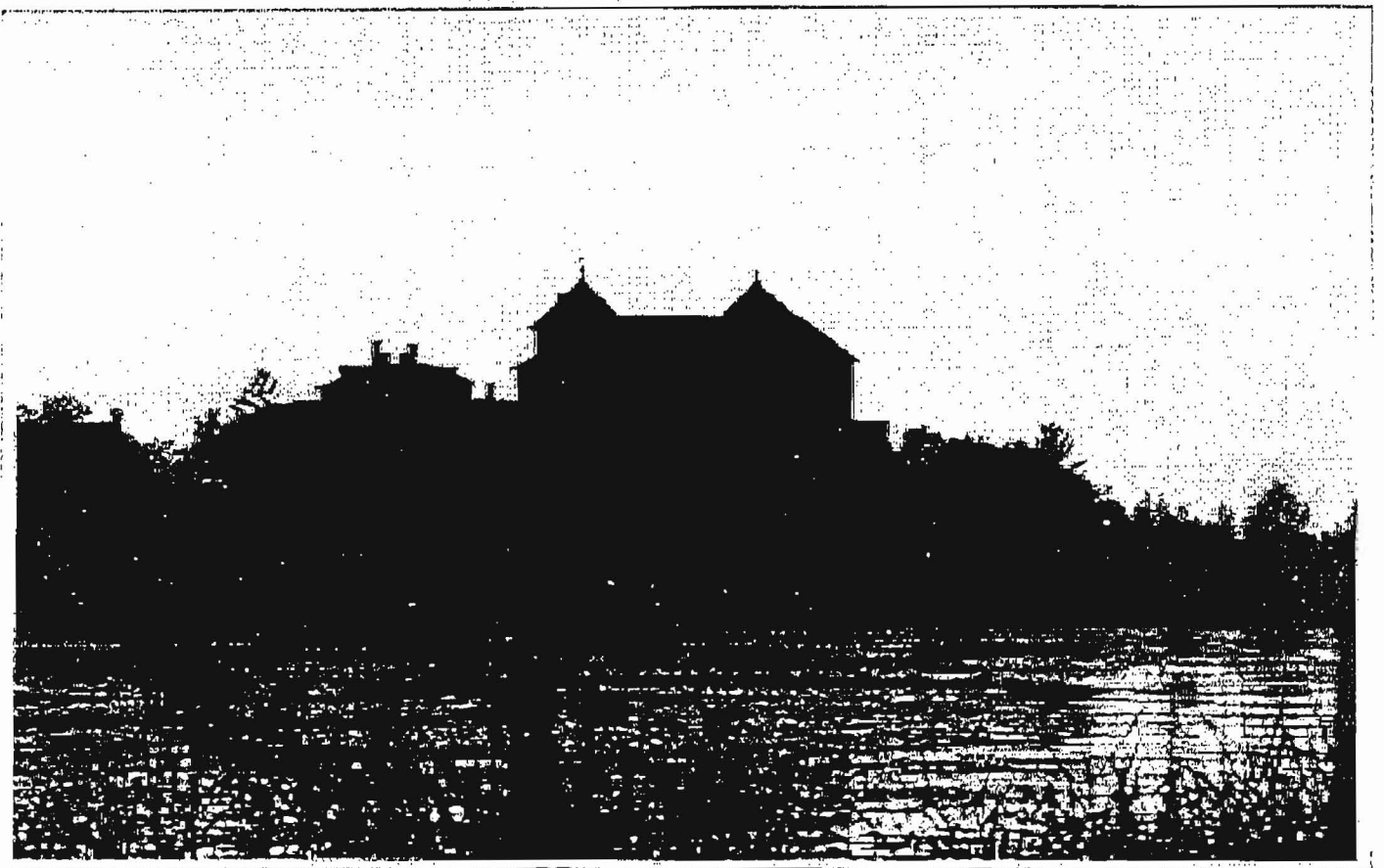

YHTEISTYÖLLÄ TULEVAISUUTEEN

Seudullinen tietohallintostrategia

Hämeenlinnan seudun julkishallinto 2010 -projekti

Tietotekniikkatyöryhmä

SISÄLLYS

Projektin taustatekijät	1
Hämeenlinnan seudun julkishallinto 2010; jatko projekti	2
Jatko projektin tavoite	3
Seudullisen tietoliikenneverkon visio	4
• Yhteiskäyttöisyydellä tavoitellaan	5
• Yhteistoiminnalla tavoitellaan	6
• Palveluiden ja hallinnon tietojen ja sähköisten palveluiden tarjoamisella seudullisen tietoverkon kautta tavoitellaan	7
• Kuntalaisen aktivoimisella osallistumaan palveluiden ja seudun kehittämiseen tavoitellaan	8
Seudun vahvuuksia käytetään hyväksi	9
Seudun mahdollisuuksia käytetään hyväksi	10
Seudullisia yhteiskäytön ja yhteistoiminnan kannalta heikoiksi katsottavia asia-alueita pyritään vahvistamaan	11
Seudullisia yhteiskäyttöä ja yhteistoimintaa uhkaavia asioita torjutaan	12
Liitteet:	
Seudullisen tietohallinnon tekniset linjaukset	
Seudullisen tietoliikenneverkon arkkitehtuuri	

PROJEKTIN TAUSTATEKIJÄT

➔ **V. 1993 käynnistettiin Hml:n seudulla
julkisen hallinnon yhteiskäyttöprojekti**

- säästöjen aikaansaaminen

- palvelujen tehostaminen

➔ **kunnat**

kuntayhtymät

valtionhallinnon eri yksiköt

yritykset, yhteisöt jne..

➔ **alueellisten yhteiskäyttöratkaisujen
toteuttaminen/- hyödyntäminen**

- tietotekniset palvelut

HML:N SEUDUN JULKISHALLINTO 2010; JATKOPROJEKTI

➔ alkoi v. 1996

➔ osaprojektit 1996-1997

- elinkeinohanke
- ongelmajätehanke
- paikkatietohanke
- tietohallintohanke
- yhteispalveluhanke
- EU-hanke

**➔ seudullisen tietohallintastrategian
luominen**

JATKOPROJEKTIN TAVOITE

**seudullisen tietohallintastrategian
laatiminen**

- **seudulliset verkot**
- **yhteiset toimintamallit tieto-
liikenteen ja tietotekniikan
hyödyntämiseen**

**tietohallintostrategian organisointi
pysyväksi alueelliseksi toiminnaksi**

SEUDULLISEN TIETOLIIKENNE- VERKON VISIO

Hämeenlinnan seudulle muodostuu seudullinen tietoliikenneverkko, joka teknisesti, taloudellisesti ja riittävän tietoturvan ja tietosuojan tarjoten mahdollistaa:

- **laitteiden, ohjelmistojen, palveluiden, tietojen ja muiden tietotekniikan hyödyntämiseen liittyvien voimavarojen yhteiskäytön;**
- **julkisen hallinnon organisaatioiden ja niitä palvelevan yritystoiminnan verkostoituvan työtavan edellyttämän yhteistoiminnan;**
- **palveluihin ja hallintoon liittyvien tietojen ja sähköisten palveluiden tarjoamisen seudun asukkaille ja muille julkisen hallinnon palveluiden käyttäjille;**
- **seudun asukkaiden aktivoimisen osallistumaan seudun ja sen palveluiden kehittämiseen.**

YHTEISKÄYTTÖISYYDELLÄ TAVOITELLAAN:

- **taloudellisia hyötyjä, joita saavutetaan:**
 - **käyttämällä yhteisiä ohjelmistoja;**
 - **käyttämällä yhteisiä laitteita;**
 - **käyttämällä yhteistä tietoliikenneverkkoa kaikkine palveluineen;**
 - **hankintayhteistyöllä, jolla saavutetaan säästöjä:**
 - **työpanoksissa laatimalla yhteisesti hankintoihin liittyviä selvittelyitä ja perusteluita;**
 - **hankintahinnoissa tekemällä yhteisiä hankintoja.**
- **toiminnallisia hyötyjä, joita saavutetaan:**
 - **tekemällä tietotekniikan käyttöönoton perussuunnittelu sovellutuksittain vain kerran silloin, kun hankintoja tehdään yhtä aikaa useammassa organisaatiossa;**
 - **yhtenäistämällä tehtävien suorittamiseen liittyvää toimintatapaa seudulla, jolloin voidaan hyödyntää:**
 - **yhdys- ja tukihenkilöverkostoja;**
 - **yhteistä koulutusjärjestelmää;**
 - **seudullisia tukipalveluita;**
 - **seudun palvelukeskuksia.**

YHTEISTOIMINNALLA TAVOITELLAAN:

**toiminnallista verkostoitumista palvelu-
tuotannossa ja sisäisissä tehtävissä, jolloin:**

- **palvelutarjontaa voidaan monipuolistaa;**
- **palveluiden tarjoaminen useammissa palvelupisteissä tulee mahdolliseksi (ns. front office -toimintatapa);**
- **palvelutarjontaan voidaan laatia yhtenäisiä toimintoketjuja, jotka tehostavat palvelujen tuottamista ja vähentävät päällekkäistä työtä sekä helpottavat palvelun käyttäjän asemaa;**
- **organisaation sisäisten tehtävien järjestäminen varsinkin hajasijoitetuissa organisaatioissa helpottuu ja organisaation toiminta tehostuu;**
- **toimintoketjuun kuuluvien organisaatioiden toimintaa voidaan tarkastella yhtenäisenä kokonaisuutena ja käyttää voimavaroja mahdollisimman tehokkaasti.**

**PALVELUIDEN JA HALLINNON TIETOJEN JA
SÄHKÖISTEN PALVELUIDEN TARJOAMISELLA
SEUDULLISEN TIETOVERKON KAUTTA
TAVOITELLAAN:**

- tietoliikenneverkon hyväksymistä yhdeksi keskeiseksi välineeksi tiedotettaessa asioista organisaatioiden sisällä ja välillä sekä kuntalaisille
- jatkuvasti ajantasaista tietojen tarjoamista ajasta ja paikasta riippumatta:
 - * kuntalaisille (hallinnon ja palveluiden tiedot) ja erityisesti julkisen hallinnon palveluiden käyttäjille (palveluiden tiedot)
 - * toisille julkisen hallinnon palveluita tarjoaville yksiköille;
- avoimen tiedottamisen ulottamista seudullisen tietoliikenneverkon palveluita esim. kotoa, palvelupisteiden itsepalvelutyöasemilta, työpaikoilta ja oppilaitoksista käyttäville
- sähköisten palveluiden tarjonnan lisäämistä telematiikan kehityksen antamien teknisten ja taloudellisten mahdollisuuksien lisääntyessä siten, että tiedottamista vastaavalla tavalla yhä enemmän palveluita on saatavissa ajasta ja paikasta riippumatta tietoliikenneverkon kautta

KUNTALAISEN AKTIVOIMISELLA OSALLISTUMAAN PALVELUIDEN JA SEUDUN KEHITTÄMISEEN TAVOITELLAAN:

- **kuntalaisten pitämistä jatkuvasti ajan tasalla kunnan hallinnosta ja päätöksenteosta saattamalla niitä koskevat tiedot mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ajasta ja paikasta riippumatta kuntalaisten saataville;**
- **tarjoamalla kuntalaisille siten mahdollisuus nykyistä helpommin tutustua erityisesti päätöksenteon perusteisiin, esityksiin ja päätöksiin;**
- **tarjoamalla kuntalaisille nykyisiä mahdollisuuksia ajasta ja paikasta riippumattomampi tapa saattaa näkemyksensä, esityksensä ja kysymyksensä palveluiden tuottajien sekä hallinnon ja päätöksentekijöiden tietoon.**

SEUDUN VAHVUUKSIA KÄYTETÄÄN HYVÄKSI

- 1) Julkisen hallinnon yksiköiden yhteistyöhalukkuus**
- 2) Seudulla tarjolla oleva tietotekninen ja telemaattinen osaaminen, johon kunnat ovat osaltaan panostaneet ja osoittavat luottavansa siihen.**
- 3) Tekniset valmiudet, joita ovat kuntien ja kuntayhtymien yhtenäiset tietojärjestelmät ja tekniset ratkaisut sekä laitteistojen että tietoliikenteen osalta.**
- 4) Mahdollisuudet saada tietotekniikan koulutusta seudulla**
- 5) Yhteiset kehittämisprojektit (jatkohankkeineen), joita ovat mm.**
 - Hmi: seudun julkishallinto 2010 -projekti;**
 - alueellisen sosiaali- ja terveystoimen- informaatiojärjestelmä-projekti (ASTERI)**
 - SCRIPT-projekti (seudullinen telematiik- kaprojekti, jossa kokeillaan palvelutarjon- taa telematiikan avulla; EU:n osittain rahoittama)**
 - Digi-City -malli yhtenäisen virtuaalisen palvelumaailman toteuttamiseksi seudun www-palveluista.**

SEUDUN MAHDOLLISUUKSIA KÄYTETÄÄN HYVÄKSI

- 1) Seutukunnan yhtenäisyys**
- 2) Syntymässä oleva yhteinen näkemys yhteiskäytöstä ja toiminnallisesta verkostoitumisesta**
- 3) Päättäjien tuki tietotekniikan käytön edistämiseksi**
- 4) Yhteiskäytön ja yhteistoiminnan vaatimien ratkaisujen taloudellinen saavutettavuus**
- 5) Teknologian kehittymisen ja siitä seuraavan järjestelmäkannan uudistuminen, jolloin uusissa ratkaisuissa yhteiskäytön ja yhteistoiminnan vaatimukset voidaan jo hankintavaiheessa ottaa huomioon**
- 6) Julkisen hallinnon organisaatorajojen madaltuminen**
- 7) Uusien tietoteknisten ratkaisujen ottaminen käyttöön suunniteltaessa vuorovaikutteista organisaatioiden välistä ja palvelun tuottajien ja käyttäjien välistä toimintaa**

SEUDULLISIA YHTEISKÄYTÖN JA YHTEISTOIMINNAN KANNALTA HEIKOIKSI KATSOTTAVIA ASIA- ALUEITA PYRITÄÄN VAHVISTAMAAN

- 1) Organisaatioiden todellinen sitoutuminen myös yksittäisiä ratkaisuja suunniteltaessa**
- 2) Valtionhallinnon heikko osallistuminen keskushallinnon joustamattomassa ohjauksessa**
- 3) Samallakin tehtäväalueella toimivien organisaatioiden erilaiset tarpeet ja tavoitteet**
- 4) Organisaatioiden sisäiset ristiriidat**
- 5) Yleinen muutosvastarinta kaikkia uudistuksia kohtaan**
- 6) Tietojärjestelmiä koskevien päätösten perusteiden heikkous tai puuttuminen kokonaan**

SEUDULLISIA YHTEISKÄYTTÖÄ JA YHTEISTOIMINTAA UHKAAVIA ASIOITA TORJUTAAN

- 1) Valtion paikallishallinnon yksiköiden jääminen kokonaan yhteiskäytön ja yhteistoiminnan ulkopuolelle**
- 2) Reviiriajattelu**
- 3) Piittaamattomuus yhteisistä toiminta-periaatteista varsinkin yksittäisissä yhtä yksikköä tai sen osaa koskevissa ratkaisuissa**
- 4) Liian nopean teknisen kehityksen mukanaan tuomat ongelmat**
- 5) Yhteisen järjestelmän haavoittuvuus**
- 6) Tietoturva- ja tietosuojaratkaisut, jotka estävät yhteistoimintaa ja yhteiskäyttöä**
- 7) Seutukuntaristiriidat silloin, kun ratkaisut eivät voi koskea koko maakuntaa**

Hämeenlinnan seudun
julkishallinto 2010 -projekti
Tietotekniikkatyöryhmä

SEUDULLINEN TIETOHALLINTO- STRATEGIA 1997

SEUDULLISEN TIETOHALLINNON TEKNISET LINJAUKSET

Yleisen tason strategiaa on täydennettävä strategian mukaisilla teknisillä linjauksilla, jotka edustavat sitä teknistä tietämystä ja tarkoituksenmukaisuutta, joka strategian laatimisen hetkellä on käytettävissä.

Seudullisen tietohallintostrategian teknisiksi strategisiksi linjauksiksi, joita yksittäisiä ratkaisuja suunniteltaessa ja taktisia suunnitelmia tehtäessä tulee noudattaa, voidaan määritellä seuraavat:

- 1) Tietoliikenneverkon tietoliikennekäytännöksi (protokollaksi) valitaan TCP/IP. Mikäli muutakin protokollaa on tarkoituksenmukaisiksi katsottavista syistä käytettävä, on myös TCP/IP oltava käytettävissä.
- 2) Tietoliikenneverkon pääteprotokollaksi valitaan telnet.
- 3) Tietoliikenneverkon tiedostonsiirtoprotokollaksi valitaan FTP.
- 4) Yksittäinen lähiverkko kytketään seudulliseen verkkoon aina reititinyhteydellä. Reitittimen kautta kulkevalle liikenteelle suunnitellaan tarpeenmukaiset rajoitukset ja liikennettä seurataan riittävän usein mahdollisen luvattoman käyttöyrityksen huomaamiseksi.
- 5) Yksittäisten verkkojen ja seudullisen verkon kytkentä muihin verkkoihin, yritysten verkkoihin, valtakunnallisiin verkkoihin tai maailmanlaajuisiin verkkoihin, tehdään aina ns. palomuuriratkaisun kautta. Palomuurin kautta kulkevaa liikennettä seurataan jatkuvasti ja siinä ilmenevistä tavallisuudesta poikkeavista liikennöintiyhtyksistä raportoidaan jatkuvasti.
- 6) Myös yksittäisen tietoliikenneverkon sähköpostijärjestelmää valittaessa valitaan sellainen järjestelmä, johon on mahdollisuus liittää yhdyskäytävä joko X.400-sähköpostijärjestelmään tai internetin eMail-järjestelmään.
- 7) Yksittäisetkin tietoliikenneverkot suunnitellaan siten, että niistä on mahdollisuus käyttää seudullisia, valtakunnallisia ja maailmanlaajuisia internet-palveluita.
- 8) Kansalaisille tarkoitetut seudulliset ja organisaatioiden sisäiseen ja organisaatioiden väliseen käyttöön tarkoitetut informaatiopalvelut suunnitellaan ja toteutetaan mahdollisimman laitteisto- ja ohjelmistoriippumattomiksi hyödyntäen sitä yleistä tekniikkaa ja niitä ratkaisuita, joita internetin www-palveluissa yleisesti käytetään.
- 9) Eri organisaatioiden välinen tietoliikenne, varsinkin ns. OVT-liikenne, ohjataan kulkemaan seudullisen valvotun verkon kautta. Tai yhteys rakennetaan ns. point-to-point-yhteydeksi.
- 10) Jokaisen verkon haltija varmistaa oman verkkonsa turvallisuuden vastaten mm. siitä, että kaikki uudet ulkoiset verkkoyhteydet ja verkon liikenteessä tapahtuvat

**Hämeenlinnan seudun
julkishallinto 2010 -projekti
Tietotekniikkatyöryhmä**

**SEUDULLINEN TIETOHALLINTO-
STRATEGIA 1997**

merkittävät muutokset suunnitellaan yhdessä niiden tahojen kanssa, joiden verkkoihin on jo olemassa liittymiä. Jokaisen verkon haltija vastaa myös oman verkkonsa turvallisuudesta suunnittelemalla ja toteuttamalla ns. virustarkistuskäytännön.

- 11) Jokaisen verkon haltija vastaa myös omassa verkossaan käytössä olevista sovelluksista siten, että käytössä on vain luvallisia versioita, joiden käyttöoikeusmaksut on maksettu.

